1848. N°. [illegible]

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag*, *Zaturdag* en *Zondag*, is *f* 5 in de drie maanden.

ZATURDAG 17 JUNI.

De prijs der Advertentiën is van een tot *vijf* regels, *f* 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Vrijheid van godsdienst en onderwijs.

III.

De Synode, na aldus op het politisch terrein aan het dolen te zijn geraakt, meent nu ook haar woordje in de schaal te moeten leggen, ten opzigte van het onderwijs, en hetgeen zij hiervan zegt is niet minder fraai dan het voorgaande. »Daar is nog meer, Sire! en van niet minder *bedenkelijken* aard. Dat het onderwijs (art. 183) geheel vrijgelaten wordt, zonder regeling door de wet, welke bepaling, met éénen slag, de schoonste parel van Uwer Majesteits kroon verbrijzelt, en den roem en het sieraad van Nederland, en de zedelijke kracht van het zelfstandig volksbestaan der natie vernietigt."

Men ziet, het ontbreekt hier niet aan *altisonantia verba.* »De schoonste parel van Uwer Majesteits kroon." »De roem en het sieraad van Nederland." Het fraaiste komt achteraan: de vrijheid van onderwijs »vernietigt de zedelijke kracht van het zelfstandig volksbestaan der natie." *De zedelijke kracht van het zelfstandig volksbestaan der natie!* Het is klaar als waterchocolade.

»Dat het onderwijs geheel vrijgelaten wordt, *zonder regeling door de wet*." Waar hadden de heeren Synodisten het hoofd, toen zij het waagden, eene zoo flagrante logen ter neder te schrijven? Rekenden zij er op, dat niet één hunner lezers het in de gedachte zou krijgen, het vermelde art. 183 eens na te slaan? of schreven zij zoo maar in den blinde, zonder zelven te weten wat in art. 183 staat? of dachten zij dat hun woord genoegzaam was om het geschrevene ongeschreven te maken? Wij weten het niet; de lezer moge het beoordeelen. Ziehier wat art. 183 zegt:

»De inrigting van het publiek onderwijs wordt, met eerbiediging van »ieders godsdienstige begrippen, DOOR »DE WET geregeld.

»Het geven van onderwijs is vrij, »*behoudens het onderzoek naar de be*»*kwaamheid des onderwijzers en het* »*toezigt der overheid*, beide DOOR DE »WET te regelen."

Na dit laatste staaltje van — *domheid?* of *kwade trouw?* — laten wij de algemeene Synodale commissie der Nederlandsche hervormde kerk enz. voor hetgeen zij is, den hemel biddende van den ramp, om met dergelijk slag van menschen, ook nog als vertegenwoordigers des volks bezocht te worden, bevrijd te blijven.

Vrijheid van onderwijs, ingerigt volgens regels bij de wet te stellen, behoudens het onderzoek naar de bekwaamheid des onderwijzers en het toezigt der overheid, beide door de wet *te regelen.* Is dit nu een zoo verschrikkelijk kwaad? Zal daardoor de »schoonste parel van Zijner Majesteits »kroon" verbrijzeld worden? Zal daardoor Nederlands »roem" en »sieraad" en »de zedelijke kracht van het zelf»standig volksbestaan der natie" vernietigd worden?

»Wat onbillijks, wat gevaarlijks kan »men nu toch in dit verlangen vinden?" vroeg de *Arnhemsche Courant* reeds voor acht jaren. (1) »Wij vragen het aan iedereen wiens verstand niet geheel door vooroordeel is verduisterd, wat kan met grond tegen dit verlangen worden aangevoerd? Men late zich slechts niet verschalken door de drogredenen en uitweidingen der heerschzuchtige partij, wier voorvechters niet bestrijden, »wat door onze »katholieke medeburgers" (en wij zeggen thans »ook door alle verstandige »protestanten") »wordt gevraagd, maar wat zij *valschelijk* als de vorderingen dier katholieken voorstellen. Niemand verlangt, gelijk die Seiden het der regering voorliegen, vrijheid voor een ieder om scholen te kunnen openen, noch vrijheid om straffeloos te kunnen leeren wat hem goeddunkt.

»Neen, men wil het openbaar onderwijs, een hoofdbelang voorzeker van de maatschappij, geregeld zien door *de wet*, en niet door koninklijke of ministeriëele besluiten.

»Wat is billijker, wat is constitutioneeler dan dit? Waarom zou, terwijl wetten worden gevorderd om de hoofdaangelegenheden van den Staat en de burgers te regelen, het onderwijs alléén aan het goeddunken der regering worden overgelaten?

»Er kan hier geene quaestie wezen van gevaarlijken Roomschen invloed, gelijk de heerschzuchtige partij poogt diets te maken; want de katholijken begeeren niets meer dan regeling *door de wet*; en men weet zeer wel dat zij, bij het maken der wetten, op lang na niet de overmagt hebben."

Vervolgens wordt er geenszins verlangd dat *iedereen* eene school kunne openen. Er worden integendeel tot voorwaarden gesteld: »het onderzoek »naar de bekwaamheid des onderwij»zers" en »het toezigt der overheid."

»Waarom zou men dit nu niet veroorloven? Waarom moet er van het onderwijs een monopolie worden gemaakt, aan gunstelingen of handlangers te verleenen?

»Waarom zou concurrentie tusschen *bevoegde* personen, niet bevorderlijk wezen voor het onderwijs?

»Mededinging toch wordt in alle andere vakken heilzaam geacht, zonder dat er onderzoek naar de bekwaamheid wordt gevorderd, en voor het onderwijs alléén zou mededinging gevaarlijk wezen?"

Maar, zegt men, onderzoek naar de *bekwaamheid* is niet genoeg; wij moeten ook bewijs van de *zedelijkheid* des onderwijzers hebben. Denkt men met dit opgeraapte voorwendsel, waarachter men zijne heerschzucht of bevooroordeeling zoekt te verbergen, één verstandig mensch te misleiden? Waartoe dient het voorschrift: »be»houdens *het toezigt der overheid*", dan juist om te zorgen, dat er niets onzedelijks geleerd worde?

Thans vordert men een *getuigschrift van zedelijkheid.* Ja, maar hoe velen worden niet toegelaten *zonder* getuigschrift? en aan hoe velen wordt een getuigschrift gegeven die *niet* zedelijk zijn? Wil men weten, hoe het met dat geven van getuigschriften van zedelijkkeid toegaat? Ziehier: N. N. wendt zich tot den wijkmeester en vraagt een getuigschrift. De wijkmeester die hem òf niet kent, òf geen kwaad van hem gehoord heeft, òf, zoo hij het al gehoord heeft, toch geenerlei bewijs van de onzedelijkheid in handen heeft, verklaart, dat hij niet weet, dat de heer N. N. een dief, een moordenaar, een brandstichter, een valsche munter, een zuiplap of een overspeler is. N. N. begeeft zich nu met dat getuigschrift naar den burgemeester, die het legaliseert en insgelijks betuigt dat hij er niets van weet. Dit is nu dat hooggeroemde getuigschrift van zedelijkheid, die stevige waarborg voor de ouders dat zij hunne kinderen, bij een eerlijk man ter school sturen!

Nog één woord over de »parel aan 's Majesteits Kroon," de »roem en het sieraad van Nederland" en de »zedelijke kracht van het zelfstandig volksbestaan der natie," dat is, niet-overdragtelijk en in prozaïsch Hollandsch gesproken, de wet op het onderwijs van 1806. Is die wet inderdaad zóó voortreffelijk als zij hier wordt voorgesteld? is het volksonderwijs bij ons te lande zóó uitmuntend, zóóveel beter dan in andere landen, dat wij regt hebben zulk eenen pogchenden toon aan te nemen? Heeft men in de laatste jaren, ook van den kant der protestanten en van mannen die met het onderwijs van nabij bekend waren niet herhaaldelijk klagten aangeheven over het onvoldoende dier wet en de

(1) *Arnhemsche Courant* van zaturdag 19 September 1840, no. 186.

wankelige soliditeit van ons lager onderwijs? Heeft men niet meer dan eens betoogd dat ook hier niet alles goud is wat er blinkt en dat wij teren op den roem van den verleden tijd?

Ons bestek gedoogt niet, dit punt hier thans opzettelijk te behandelen. Maar wij vestigen er de aandacht op. De ophemeling van den *tegenwoordigen* toestand van het onderwijs, behoort — wij begrijpen dit klaar en duidelijk — tot de hooge taktiek der behoudsmannen en monopolisten. *Whatever* IS *is* RIGHT.

Maar wij — die noch behoudsmannen noch monopolisten zijn — wij wagen het die vragen tot het onbevooroordeeld publiek te rigten. De wet op het onderwijs is van *achttien honderd* EN ZES en wij schrijven thans *achttien honderd* ACHT EN VEERTIG! In *twee en veertig* jaren tijds, raakt er meer verouderd dan eene wet op het onderwijs. In *twee en veertig* jaren tijds leert men vele leemten en gebreken kennen, die men niet *a priori* voorzien kon. In *twee en veertig* jaren tijds ontstaan 'er vele nieuwe behoeften, die nieuwe regels eischen. In *twee en veertig* jaren tijds hebben andere Europesche Staten ruime gelegenheid gehad, onze Nederlandsche instellingen en regels van onderwijs op zijde en voorbij te streven. Ondertusschen behelpen wij ons nog steeds met de wet van 1806 en het schijnt dat men gezind is, die wet, als een heilig overblijfsel der voorvaderen tot een gewijd reliqui te verheffen, of, als eene gebalsemde mummie te bewaren, ten einde aan het nageslacht te toonen, hoe verstandig de Nederlanders van 1806 waren — en hoe bekrompen de Nederlanders van 1848.

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 12 *juni* In den jongst verloopen nacht hebben ernstige onlusten in het naburige Offenbach plaats gegrepen. Eenige soldaten, die in de nieuwe kazerne in arrest zaten, werden door eenigen hunner kameraden, ondersteund door een aantal burgers, met geweld in vrijheid gesteld, en in triomf door de stad geleid. Toen zij voorbij de oude kazerne kwamen, werd door de zich daarin bevindende soldaten vuur op hen gegeven, tengevolge waarvan 10 personen gewond werden, en onder dezelve eenige doodelijk. Dit verwekte eene groote gisting onder de ingezetenen, die nog in denzelfden nacht eene deputatie naar Darmstadt afzonden om hunne klagten bij de regering in te dienen. Deze laatste heeft zich dan ook gehaast dadelijk eenen generaal derwaarts te zenden, om de zaak te onderzoeken en deswege een rapport uit te brengen. De burgers hebben zich heden van wapens voorzien, en eischen de verwijdering der bezetting.

Zoo even vernemen wij echter, dat van Darmstadt andere troepen, met 4 stukken geschut, zich op weg naar Offenbach hebben begeven. Van hier zijn heden een groot aantal handwerkslieden naar de omstreken van bovengemelde plaats vertrokken, om aldaar eene groote volksvergadering mede bij te wonen. Men is niet zonder bezorgdheid wegens den afloop daarvan. Ook in Stuttgart vreest men onrustige tooneelen voor heden, ten gevolge van de weigering des ministers van Oorlog, aan de gewapende burgermagt geschut toe te staan.

Triëst, 8 *juni*. Volgens de overeenkomst met den schout-bij-nacht *Albini*, gezagvoerder der vereenigde Italiaansche vloot, zou eergisteren het, naar de Levant bestemde stoomschip vertrekken; tot groote verwondering echter werd het onder een nietig voorwendsel teruggewezen. De gezagvoerder voegde er nog bij, dat hij den nacht in Triëst een glas bier in gezelschap van den kapitein hoopte te drinken. Omstreeks 8 ure naderde ook het vijandelijke eskader, uit 8 fregatten, 3 korvetten en 3 stoomschepen bestaande, de haven en loste, echter zonder eenige uitwerking, drie kanonschoten. De batterijen rigtten op de vijandelijke schepen een zoo goed onderhouden vuur, dat zij zich verpligt zagen, buiten haar bereik terug te trekken; twee fregatten en een stoomschip hebben aanzienlijke schade geleden. De boegspriet van dit laatste is door een schipper gevonden en als trofee in de zaal der nationale garde bewaard. Heden morgen zag men van den Molo San Carlo de vijandelijke vloot op twee kanonschoten afstands van de uiterste batterij voor de Istrische kust ten anker liggen.

Berlijn, 13 *juni*. Eergisteren ontving de Prins van *Pruisen* eene deputatie van 800 boeren uit de omstreken van Berlijn en Potsdam, die hem hunne verkleefdheid betuigden en zich bereid verklaarden, met goed en bloed de belangen van het koningshuis te handhaven.

Keulen, 12 *juni*. Dezer dagen hadden wij gelegenheid eene interessante proefneming met een reddingstoestel voor brand bij te wonen. Er werd ondersteld, dat de trap van het gebouw reeds in brand stond, zoodat den bewoners geen andere uitweg meer overig bleef dan door de vensters. Te dien einde werd eene ligte ladder, die tot aan de eerste verdieping reikte en aan het bovenste eind in twee haken omgebogen was, in het kozijn gehecht, waartegen de manschappen opklouterden, voorts de ladder, in het raam der eerste verdieping staande, optrokken en op diezelfde wijze in het kozijn der tweede verdieping haakten, waardoor zij veilig en spoedig op de laatste verdieping kwamen. Nu trokken zij door middel van eene lijn de reddingsbuis, die van sterk linnen vervaardigd is, naar boven, bevestigden die door middel van een daaraan gehechten dwarsstok aan het raam, terwijl de onderstaanden, op een afstand van het gebouw staande, dit werktuig in eene schuinsche rigting gespannen hielden. Door dit kanaal daalden nu de in het gebouw aanwezige personen, hetzij met de voeten hetzij met het hoofd naar omlaag, met eene verbazende snelheid naar beneden, onder het gejuich der toeschouwers. Zelfs toen de buis regtstandig gehouden werd, ging de togt zeer goed, daar men, door een wrong in de buis te slaan, den val zoo vaak men wilde kon breken. Eindelijk werd eene proef genomen met een valtapijt, dat door zestien personen gespannen werd gehouden, door middel van hetwelk een aantal personen uit de ramen van de vrij hooge eerste verdieping, zonder eenig gevaar naar beneden sprongen. Deze reddingstoestel kwam uit Frankfort en men twijfelt er niet aan, of onze gemeenteraad zal er zich eenige stellen van aanschaffen.

ENGELAND.

Londen, 14 *juni*. De groote Chartistische demonstratie, die jl. maandag plaats moest vinden, is geheel mislukt. De vergaderplaats, Bonnersfields, was bezet door eene indrukwekkende magt van militairen en politie-beambten, er waren slechts weinige personen opgekomen, bestaande bovendien grootendeels uit vrouwen en kinderen. Toen *Mac Donall* den heer *Arnold* verliet, werd hij door eene bende van 200 à 300 menschen gevolgd, en was genoodzaakt met een paar zijner vrienden eene schuilplaats te zoeken in een bierhuis, dat hij kort daarop onbemerkt wist te verlaten.

Te Birmingham werd jl. zondag eene bijeenkomst van Chartisten gehouden, waarop echter slechts 400 personen tegenwoordig waren.

Te Manchester werd ook zulk eene vergadering gehouden, om te bewijzen, dat de heer *Cobden* eene onwaarheid gezegd had, toen hij beweerde, dat de Chartistische partij slecht eene kleine afdeeling des volks uitmaakte. De vergadering telde ongeveer 2500 personen, en de uitgesprokene redevoeringen waren vrij gematigd.

Maandag namiddag leverde ook Bradford het schouwspel op van eene Chartistische meeting, die evenwel rustig afliep.

Eene Chartistische vergadering, die door 500 à 600 personen bezocht werd, had jl maandag avond te Newcastle plaats. De aanwezigen betoonden echter weinig sympathie.

Jl. Zaturdag avond geschiedde ook te Glasgow eene demonstratie ten gunste van de *repeal* en het *charter*; 6000 à 7000 personen waren daarbij tegenwoordig. De gehoudene redevoeringen bleven alle binnen de palen der welvoegelijkheid en waren buitengemeen gematigd.

Edinburg mogt van den invloed dezer voorbeelden niet verschoond blijven. Jl. Zondag avond werd er eene Chartistische *meeting* gehouden, waarop 12,000 à 14,000 personen tegenwoordig waren. Slechts bij derzelver uiteengaan geschiedde er eene kleine ruststoring; doch door de ijverige bemoeijingen der goed georganiseerde rustbewaarders en politie was de orde weldra hersteld.

— Te Onfort en te Bath zijn dezer dagen volksvergaderingen gehouden, onder de leiding der hoofden van het stedelijk bestuur, waarin men besluiten genomen heeft ten gunste van de bekende, door den heer *Hume* en andere parlements-leden verlangde staatkundige hervormingen, als: vermindering der staatsuitgaven, uitbreiding van het kiesregt, enz.

BELGIË.

Brussel, 14 *juni*. De kandidaten van de gematigde partij, dat is van de *Association Libérale* en van de *Union Constitutionnelle* zijn met eene groote meerderheid van stemmen te dezer stede allen, tot leden van de Kamer der Vertegenwoordigers en van den Senaat verkozen.

De *Indépendance* zegt, dat deze zegepraal van de constitutioneele gevoelens in de hoofdstad, een nieuwen waarborg oplevert voor de veiligheid, de orde en de diepe gehechtheid onzer bevolking aan den regeringsvorm door de Belgische constitutie ingesteld.

Ook te Gend zijn de kandidaten van de gematigde partij allen gekozen geworden.

FRANKRIJK.

Parijs, 13 *juni*. In de Revolutiestraat (voormaals *rue Royale*) hebben ernstige voorvallen plaats gegrepen. Toen de opperbevelhebber der nationale garde, generaal *Clément Thomas*, daar kwam met zijn staf, veroorzaakte zijne tegenwoordigheid eenige agitatie. De volksgroepen, die hij zelf met zijnen degen terugdreef, riepen met vuur: *leve het legioen van eer! weg met Clément Thomas!* Niemand heeft bij deze gelegenheid letsel ontvangen, maar men omringde den generaal en sloeg zijn paard. Des avonds ten 6 ure kwam hij in de straat Rivoli, na een [illegible] val in de straat der Revolutie te hebben laten [illegible] op volkshoopen, die riepen: *leve Napoleon!* Hij werd begroet met de kreeten: *Weg met den wachtmeester Clément! leve het legioen van eer!* Na onder deze kreeten den ingang der Tuileriën bereikt te hebben, wendde hij plotseling zijn paard om [illegible] galoppeerde midden onder de groepen, waar hij stil hield en uitriep: »Laat hij voorkomen, die roepen durft: *Weg met Clément Thomas!* Door een gelukkig toeval toonde het volk zich niet verbitterd over deze onbegrijpelijke onvoorzigtigheid. Na eenige oogenblikken keerde hij terug, maar daar de afkeurende kreeten zich met verdubbelde hevigheid lieten hooren, riep de heer *Thomas* luidkeels: *Valt aan dat canaille!* De nationale garden velden de bajonet, en ofschoon het volk terugstoof, geschiedde dit toch niet spoedig genoeg, om het vlieten van bloed te verhoeden. Het volk was aan drie zijden ingesloten; de Seine was de vierde, waarop de meesten de partij kozen, om die in vaartuigen over te steken.

— De *Presse* doet de volgende mededeelingen over den avond van gisteren:

Er vertoonden zich zamenscholingen in verschillende wijken, namelijk op de kaden van Orsay en van de Tuileriën, de *rue du Bac*, de Elyseesche velden en de poorten St. Denis en St. Martin. In groepen hield men zich bezig met het voorgevallene. De minister van Oorlog, de generaal kommandant van Parijs en andere generaals doorliepen de gelederen der nationale garde, die op verschillende punten geposteerd stond. De Uitvoerende Commissie heeft kort daarop eene vergadering gehouden, waarop de meeste ministers ontboden zijn.

Bij de straat St. Denis werd een schrijnwerkersgezel gearresteerd, bij wien men eene som van 400 franken in nieuwe goudstukken vond. Ook zijn bij de poort St. Denis twee vertegenwoordigers, de heeren *Michot* (van het departement der Loiret) en *Fourmentin* (van het departement Pas de Calais) in hechtenis genomen. Eerstgenoemde werd door 12 wachters van Parijs (*gardiens de Paris*) naar de prefectuur van politie gebragt; onderweg werd dit escorte bedreigd door eene zamenscholing van een honderdtal personen; maar het trok terstond de sabel en loste een geweerschot in de lucht, waarop de menigte uiteen ging en het escorte rustig zijnen weg liet vervolgen.

— Gisteren avond en in den afgeloopen nacht hebben zich op de boulevards en op de hoeken van bijna alle straten zamenscholingen gevormd; zij hadden echter geen bedenkelijk karakter. De toegangen tot het Luxemburg werd door de nationale garde en door de linie-troepen bewaakt.

— Een blad meldt dat onder 200, op jl. zaturdag bij de zamenscholingen op den boulevard St. Denis gearresteerde personen, zich twee attaché's der Engelsche ambassade bevinden.

Parijs, 14 *juni*. Bij het begin der zitting van de Nationale Vergadering van heden zeide men, dat de Uitvoerende Commissie en het ministerie in massa hun ontslag aangenomen hadden. Deze tijding liep ook op de beurs en verder overal rond. Te midden echter van de beraadslaging over het wetsontwerp, op de onbestaanbaarheid, zijn de Uitvoerende Commissie en het ministerie in de vergadering aangekomen. Bij het vertrek dezer berigten was dit gerucht nog niet nader bevestigd.

De *Patrie* verzekert, dat de heer *Ledru-Rollin*, ten gevolge van de gisteren in de vergadering geleden nederlaag, zijn ontslag als minister had genomen.

— De heeren *Thiers*, *Odilon-Barrot*, *Duvergier de Hauranne*, *Berryer* en bijna alle overige afgevaardigden, alsmede al de leden, bestaande in de *Montagne*, hebben voor de toelating van prins *Lodewijk Napoleon* gestemd.

De heer *Laity*, ex-luitenant der artillerie, en veroordeeld bij de botsing te Bologna, is in hechtenis genomen. Men zegt, dat men in zijne woning wapens en zeer belangrijke papieren ontdekt heeft. Hij is in de conciergerie opgesloten.

Nopens de gisteren voorgevallen gebeurtenissen tijdens de zitting der Nationale Vergadering verneemt men nog eenige nadere bijzonderheden. Een zeker aantal nieuwsgierigen droegen op hun hoed of hunne pet een klein plaatje voorstellende een arend. Een paar pogingen, om barricaden op te rigten, hebben in de straat Mont Thabor plaats gehad; charges en den stormpas, door een regement infanterie uitgevoerd, hebben daarvan de voltooijing belet. De post, welke zich aan het ministerie van Finantiën bevond, was gedwongen tot in het hôtel terug te trekken; zijnde het hôtel zelfs op het punt geweest van ingenomen te worden. Een Parijsche wachter, *Suary* geheeten, werd door eene bende met messen en pistolen gewapend, aangevallen en is slechts met

meeste uit hare hand gerukt kunnen worden. Men heeft talrijke arrestatiën bewerkstelligd, de meeste personen die men gevangen genomen heeft, waren met dolken en pistolen gewapend. De nacht is echter rustig voorbij gegaan.

Volgens de berigten uit Lombardije, zijn 561,002 stemmen gunstig voor de onverwijlde ineensmelting van Lombardije in Piemont, en 681 stemmen voor verdaging dier quaestie. De Oostenrijkers hebben eenige krijgsmagt bij Belluno zaamgetrokken.

(*Duivenpost van het Handelsblad.*)

Binnenlandsche Berigten.

's Gravenhage, 15 junï. Men verneemt dat het getal verzoekschriften, dat bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal is ingekomen, zeer aanzienlijk is. Dat getal zou in de twee laatste dagen ruim honderd hebben bedragen. Al deze requesten zullen in de aanstaande week, bij de hervatting der zittingen, ter tafel worden gebragt. Er wordt een nog grooter getal petitiën te gemoet gezien.

— Men verzekert dat eenige leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hunne kamers, die zij alhier in huur hadden, tegen october aanstaande, bereids hebben opgezegd, zoodat het schijnt, dat die heeren voornemens zijn voor het lidmaatschap te bedanken, of dat zij meenen bij de verkiezingen, in julï aanstaande, of bij de later waarschijnlijk te houden regtstreeksche verkiezingen voor de nieuwe Tweede Kamer, niet te zullen worden gekozen.

(*Amst. Ct.*)

Deventer, 13 juni. Gisteren nacht heeft er in de Noordenbergerstraat alhier, eene ernstige vechtpartij plaats gehad tusschen eenige dragonders en burgers, en wel met dat gevolg, dat er van de eerstgemelden acht, ten deele zeer ernstig gewond, naar de ziekenzaal zijn vervoerd, terwijl van de burgers twee personen gekwetst zijn. Dien ten gevolge hebben gisteren patrouilles de stad doorkruist en is het verlof aan de dragonders, om na bezetten tijd buiten de kazerne te mogen blijven, ingetrokken.

(*Hand.*)

Maastricht, 14 juni. Gisteren avond hebben betreurenswaardige ongeregeldheden in deze stad plaats gehad. Het bataillon Limburgsche jagers is handgemeen geweest met het tweede van linie. De Wyckbrug was het tooneel der worsteling; aan den eenen kant bevonden zich de linietroepen, aan den anderen de jagers. Alle naburige straten waren vol nieuwsgierigen, zoo militairen als burgers. Het gezag der chefs werd miskend. Men heeft om acht uur de taptoe moeten slaan en de maréchausées te paard tusschen beide doen komen om de rust te herstellen.

Sedert zondag en maandag hadden er reeds oneenigheden, buiten de Wyckpoort en in de voorstad van dezen naam, tusschen de Limburgsche jagers en de linie-troepen plaats gehad. Uit de berigten, die wij ingewonnen hebben, blijkt dat de laatstgenoemden de aanvallende partij waren geweest; doch tevens is men algemeen van gevoelen dat de opstokingen en andere schandelijke middelen van eenige voorstanders van de afscheiding gedurende eenige dagen onder de Limburgsche jagers valsche denkbeelden en een geest van weerspannigheid hadden doen ontstaan, waardoor zij zich onophoudelijk zeer beleedigend voor hunne wapenbroeders uitlieten. Van beide kanten schijnt men dus schuldig te zijn; de militaire overheid heeft gepaste maatregelen genomen om zulke botsingen in het vervolg te voorkomen.

(*J. du L.*)

Particuliere Correspondentie.

Amsterdam, 14 juni.

Ik maak u attent op eene passage van eene der laatste brochures van *Olivarius*, waarin over *van Bosse* wordt gesproken, en hoogst opmerkelijk is voor allen, die de woelingen en kunstgrepen des behonds gadeslaan, die het met de *Arnhemsche* en haar *Bijblad* eens zijn, dat de onberaden toetreding van *Donker* en *Luzac* tot het ministerie *Schimmelpenninck* eens tot het behoud of transactie teruggevoeren zal.

Dat ministerie was echter nog te zwak om de leeuwen dadelijk geheel te temmen. Maar het doel is voorzeerst bereikt. Namelijk de vaart van den vooruitgang te breken. — In de Lenneppiade hebben zij zich *tête baissée* doen vangen. — Met uitstellen worden zij afgemat, grondwetspraatjes worden hun tot walging toe noodzakelijk gemaakt, en op afgematten en die zich vervelen is toegeven en schikken ligt te verkrijgen. — Zij worden overal vervolgd met de schim eener bedreiging, alsof zij eene republiek zouden willen. En in plaats van verveling, uitstel, afmatting te ontvlieden, door hereeniging met de partij van den vooruitgang, waarvan zij zich afscheidden, wurmen zij zich hoe langer hoe meer in de verstrikkende armen des behonds. — Nu is hun *van Bosse* geworden, en ieder weet dat *van Bosse* noch voor vrijheid van godsdienst, noch voor vrijheid van onderwijs, noch voor vrijheid van vereeniging, noch . . . . maar al genoeg, om u te doen zien, dat hij niet iemand is, die het ontwerp kan helpen voordragen, of veranderd moet zijn. En wat doet nu *Olivarius*, die dat ook wel weet? Die dringt hem nu zich daaromtrent te verklaren, tevens wel wetende, dat *van Bosse* geen man is om zijn gevoelen onder stoelen en banken te steken. Want komt *van Bosse* er voor uit, dan is het ministerie meer openbaar retrogaderend, en dan is het gebleken dat de homogeniteit naar alle drommels is. Daarom *moest van Bosse* er in; daarom moest *hij* in dat parket worden gebragt, daarom schrijft men nu: »De portefeuille van het departement van Fi»nantiën (enz. f. i.).

Nu wij zullen zien. Maar dat die menschen zóó blind waren, dat had ik nooit gedacht. Ik heb de eer enz.

Lil.

Mengelwerk.

Varia.

's Gravenhage, 14 juni.

De *Kölnische Zeitung* van den 8sten dezer schrijft uit *'s Gravenhage*, onder dagteekening van den 5den juni:

»Gisteren werd het standbeeld van den gronder »der Nederlandsche vrijheid en onafhankelijkheid, »den grooten WILLEM I VAN ORANJE, onthuld. Het »ware eene gepaste gelegenheid geweest, om gewig»tige woorden te spreken. De minister van Bin»nenlandsche zaken hield eene aanspraak aan den »Koning, waarin eenige gepaste uitdrukkingen in »een bombast van onderdanige kruiperij (*in einem »Schwulste unterthäniger Kriecherei*) verloren gin»gen. Het stedelijk bestuur wedijverde in dit opzigt »met den minister."

Hoeveel intusschen op dergelijke »kruiperij" te bouwen is, en wat men van hen verwachten moge, die er zich toe verlagen, is, nog niet lang geleden, gebleken uit wat te Berlijn de *allerdurchlauchtigste grossmächtigste König* moest ondergaan!

Den 20sten dezer eindigt alzoo provisioneel weder het verlof der Tweede Kamer; na een tijdsverloop van drie maanden zal zij nu kennis krijgen van de bewuste grondwetsherziening. Die spoed kan tot maatstaf strekken van den opregten ijver waarmede het werk zal worden tot stand gebragt.

Men verzekert hier dat in de eerste zitting der Kamer, de heeren L. C. LUZAC en J. M. DE KEMPENAER, als volksvertegenwoordigers, aan de heeren L. C. LUZAC en J. M. DE KEMPENAER, als ministers, hun kompliment zullen maken over den spoed waarmede het ministerie het ontwerp van nieuwe grondwet in de Kamer heeft gebragt. Daarna, verzekert men hier verder, zullen de heeren J. M. DE KEMPENAER en L. C. LUZAC, als leden der Kamer, aan het beraadslagen gaan over het ontwerp 't welk zij als leden der commissie opstelden en als leden van het ministerie wijzigden. Eindelijk zullen zij de redenen ontvouwen waarom zij denken, dat de bepaling, vervat in artikel 86 der door hen mede ontworpen grondwet, luidende: »De »leden der Staten-Generaal kunnen niet tegelijk zijn »hoofden der departementen van algemeen bestuur" eene uitzondering ondergaan moest ten behoeve der heeren L. C. LUZAC en J. M. DE KEMPENAER. De heer J. M. DE KEMPENAER inzonderheid zal aantoonen, dat hij onnisbaar was in den raad van ministers en dat zijne aanvaarding van het departement van Binnenlandsche Zaken eigenlijk niets anders was dan eene navolging van DECIUS, die zich opofferde ten believe zijns vaderlands.

In vele petitiën wordt de afschaffing van den Raad van State gevraagd. Gaat men na wat dit collegie onder onze twee Koningen verrigt heeft, dan zeker schijnen de aan hetzelve bekostigde sommen tamelijk verspild te zijn. Zal men het daarom afschaffen? Mij dunkt ja, bijaldien men deszelfs organisatie niet veranderen kan. Moet de verkiezing der leden voortdurend aan de vrije keuze des Konings worden overgelaten, dan weet ik niet waarom men betere daarstellingen zou verwachten, dan die welke tot nog toe plaats had. Vindt men de keuzen, welke WILLEM II gedurende de eerste zeven jaren zijner regering deed, min doelmatig — op wat grond zal men dan van Z. M. doelmatiger keuzen verwachten voor de toekomst? En oordeelt men dat de staatsraad van WILLEM I evenmin voldeed aan deszelfs bestemming, wat zou dan de reden zijn waarom men van WILLEM III meer verwachten zou?

Vrij algemeen stelt men de vruchten, welke men van onzen Raad van State plukte, op ééne lijn met die welken wij oogsteden van eene Eerste Kamer. Welnu, zoo vergete men niet dat deze beide collegiën door den Koning werden benoemd.

De heeren VAN ZUILEN VAN NIEVELT, VAN PANHUYS en STARING stellen voor, den Raad van State te doen vervangen door een collegie van wetgeving belast met het voorbereiden van wetsontwerpen. Dit is een denkbeeld dat vermoedelijk weinig bijval vinden zal. Mij dunkt, het is een schandaal een welverdiend schandaal overigens, — voor onze departementen van algemeen bestuur, vooral voor het departement van Justitie, dat zoodanig denkbeeld wordt geopperd. Doch als referendarissen belast worden met het schrijven van ministeriële dagbladen in de Fransche taal, dan is het geen wonder dat zij hunne ambtsbezigheden verwaarloozen, en niet in staat zijn, verstaanbaar Nederduitsch te schrijven. Zal men daarom nieuwe ambtenaren scheppen, en een collegie van wetgeving instellen? Neen zeker, mijnes achtens; veel doelmatiger is het, onze nutteloose referendarissen door bekwame mannen te doen vervangen.

Van dit, en van alles dergelijks echter, zal niets geschieden, alvorens eene wezenlijk nationale volksvertegenwoordiging daar zij, om de kroon te noopen eenen man van kunde en energie, met de noodige volmagt tot eersten minister te benoemen. Van declamaters wacht men niets — dan programma's.

Advertentiën.

Heden beviel zeer voorspoedig van een welgeschapen Zoon, Vrouwe *PETRONELLA WILHELMINA BÖHTLINGK*, Geboren *VAN BRAAM*.

ARNHEM, den 14den Junij 1848.

Heden overleed tot onze innige droefheid, de jongste onzer Lievelingen *HENDRIKA ARNOLDINA*, in den ouderdom van ruim tien jaren.

PANNERDEN, ROSWAARD, den 11den Junij 1848. *H. VAN HEUKELUM*, *A. VAN HEUKELUM*, Geb. *ARNTZ*.

Eenige en algemeene Kennisgeving.

† † † DE RENTMEESTER VAN 'S KONINGS † † PARTICULIERE DOMEINEN, Kantoor † *Arnhem*, maakt bekend, dat hij op de navolgende plaatsen en dagen zal doen VERPACHTEN de TIENDGEWASSEN over den jare 1848, als:

Die der Gemeenten *Zevenaar*, *Duiven*, *Groessen*, *Herwen en Aerdt*, *Westervoort*, enz.:

Te *ZEVENAAR*: Op Woensdag den 5den Julij, des namiddags ten 2 ure, ten huize van *H. WEIJERS*, door den Notaris, den Heer *BOSCH VAN ROSENTHAL*;

Die der Gemeenten *Warnsveld*, *Lochem*, *Laren*, *Vorden*, *Hummelo*, *Doesborgh*, *Angerlo*, *Lathum*, *Steenderen*, *Doetinchem*, *Neede*, *Eibergen* en *Beltrum*:

Te *ZUTPHEN*: Op Donderdag den 6den Julij, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van *LUCAS SWARTJES*, door den Notaris, den Heer en Mr. *H. F. LULOFS*;

Die der Gemeente *Huissen*:

Te *HUISSEN*: Op Zaturdag den 8sten Julij, des namiddags ten 2 ure, ten huize van de Erven *G. AALBERS*, door den Notaris, den Heer *PILGRIM*;

Die der Gemeenten *Elst*, *Bemmel*, *Lent*, *Valburg*, *Gent*, *Doornenburg*, *Ressen*, *Andelst* en *Herveld*:

Te *ELST*: Op Zaturdag den 8sten Julij, des namiddags ten 5 ure, ten huize van *J. GOEDHART*, door den Deurwaarder *J. GOEDHART*;

Die der Gemeenten *Dieren*, *Rheden*, *Hoog-Soeren*, *Ellekom*, *Brummen*, *Loenen*, *Hall* en *Eerbeek*:

Te *DIEREN*: Op Maandag den 10den Julij, des namiddags ten 3 ure, ten huize van *G HUPKES*, door den Notaris, den Heer *BOSCH VAN ROSENTHAL*;

Die der Gemeenten *Twello*, *Wilp*, *Voorst*, *Terwolde*, *Nijbroek*, enz:

Te *TWELLO*: Op Woensdag den 12den Julij, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van *WILLEM SCHOLTEN*, door den Notaris, den Heer en Mr. *J. N. EVERTS*;

Die der Gemeenten *Apeldoorn* en *Beekbergen*:

Te *APELDOORN*: Op Woensdag den 12den Julij, des namiddags ten 4 ure, ten huize van *A. SCHIMMEL*, in *de Moriaan*, door den Notaris, den Heer en Mr. *J. N. EVERTS*;

Die der Gemeenten *Barneveld*, *Voorthuizen* en *Garderen*, enz.:

Te *BARNEVELD*: Op Vrijdag den 14den Julij, des voormiddags ten 9 ure, ten huize van *W. SCHIMMEL*, door den Notaris, den heer *J. DE FEIJFER*;

Die der Gemeenten *Nijkerk* en *Putten*:

Te *PUTTEN*: Op Vrijdag den 14den Julij, des namiddags ten 5 ure, ten huize van *C. J. KLAASSEN*, door den Notaris, den Heer *H. G. GUNNING*;

Die der Gemeenten *Harderwijk*, *Ermelo*, *Nunspeet*, *Elburg* en *Doornspijk*:

Te *HARDERWIJK*: Op Zaturdag den 15den Julij, des voormiddags ten 9 ure, ten huize van de Wedewe *G. GELDERMAN*, door den Notaris, den Heer *DE MOLL*.

En zulks op de conditiën, als ten dage van de Verpachting zullen worden voorgelezen.

Arnhem, 15 Junij 1848.

De Rentmeester voornoemd,
VAN RANZOW.

De Notaris *KOLFSCHOTEN*, te *Arnhem*, zal op Woensdagen den 28sten Junij en 12den Julij 1848, telkens des avonds om 7 uur, in het Logement *het Hof van Holland*, in de Weverstraat, te *Arnhem*, doen inzetten en, *zonder beraad*, verkoopen:

1o. Een hecht, sterk en wel onderhouden WINKELHUIS en ERF, met OPEN PLAATS, staande op het beste gedeelte der Stad *Arnhem*, op den Grooten Oord, bij de Rijnstraat, Wijk D, Numero 96, laatstelijk bewoond geweest bij den Winkelier *F. ROELOFS*; — dadelijk na gunning in gebruik te aanvaarden.

2o. De ONVERDEELDE HELFT van een HUISJE, staande te *Arnhem*, in de Langstraat, bij de Rijn-Barrière, in Wijk B, No. 371.

Nadere informatiën zijn te bekomen ten Kantore van den Advocaat Mr. *J. U. DE KEMPENAER* en van den Notaris, met dezen verkoop belast, alwaar de veilingsvoorwaarden tijdig ter inzage zullen liggen.

Vrijwillige Verkoop

VAN

VASTE GOEDEREN.

De Notaris *VAN ITTERSUM*, zal, Dingsdag den 20sten Junij 1848, in het Logement *de Kroon*, te *Brummen*, doen inzetten, en 14 dagen daarna, Dingsdag den 4den Julij, ter zelfder plaatse, telkens des voormiddags ten 10 ure, in Perceelen en in Massa's, publiek verkoopen:

Het rentegevend en tot het landhuishoudkundig Bedrijf bijzonder doelmatig ingerigt LANDGOED, genaamd *HET GUMMELINK*, bestaande in BOEREN-HUIZINGE met annexe HEEREN-WONING, bevatende 3 BENEDEN- en 2 BOVENKAMERS, KEUKEN, ZOLDER, KELDER en verdere GEMAKKEN; voorts 3 SCHUREN, VARKENSHOK, BAKHUIS en HOOIBERG; MOESTUIN en BOOMGAARD, beplant met de fijnste Soorten van VRUCHTBOOMEN en Engelschen Aanleg, BOUW-, WEIDE- en BOSCHGRONDEN, te zamen groot ongeveer 64 Bunders; alles gelegen onder de gemeente *Brummen*, in de provincie *Gelderland*, nabij den Straatweg tusschen de Steden *Arnhem* en *Zutphen*.

En de BOERENPLAATS, genaamd *DE HIETWEIDE*, bestaande in BOUWMANS-WONING, BOUW-, WEIDE- en BOSCHGRONDEN, te zamen groot ruim 11 Bunders; aan elkander gelegen onder de gemeente *Brummen*, in het kerspel *Hall*.

Nadere informatiën zijn te bekomen, met *vrachtvrije* brieven, ten Kantore van voornoemden Notaris, alwaar de Veil- en Koop-Conditiën 14 dagen vóór de 1ste Veiling ter lezing zullen liggen.

De Notaris *C. E. STOLK*, te *Bemmel*, zal op Woensdag den 28sten Junij 1848, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van *P. VAN ERP*, te *Bemmel*, in het openbaar op hoogen doen inzetten, om 14 dagen daarna, den 12den Julij 1848, terzelfder uur en plaats, bij toeslag te worden verkocht, de navolgende onder *Bemmel* gelegene ONROERENDE GOEDEREN:

1o. Eene HOFSTEDE aan de Loostraat, bestaande uit HUIS met ACHTERHUIS, SCHUUR, BERG, TUIN, BOOMGAARD, TABAKSLAND en WEILAND, groot zamen ruim 4½ Bunders.

2o. Eene HOFSTEDE, *de Zandweide* genaamd, bestaande uit HUIS met ACHTERHUIS, TABAKSLAND en BOUWLAND, groot zamen ruim 3½ Bunders, in 2 perceelen en in massa.

3o. *Twee* perceelen BOUWLAND, elk afzonderlijk te veilen; groot zamen ongeveer 6 Bunders.

4o. Een perceel WEILAND, groot ongeveer 3 Bunders.

5o. De ONVERDEELDE TWEE DERDE GEDEELTEN van een perceel BOUWLAND, groot ruim 2½ Bunders.

Alles breeder bij billetten omschreven, terwijl narigten, met *vrachtvrije brieven*, bij voornoemden Notaris te verkrijgen zijn.

---

† † † De Notaris Mr. *C. L. VITRINGA*, te *Nunspeet*, zal op Donderdag den 22sten Junij 1848, des middags ten twaalf ure, in het Logement *de Roskam*, te *Barneveld*, in het openbaar doen inzetten en veertien dagen later, zijnde Donderdag den 6den Julij 1848, terzelfder ure en plaatse, definitief verkoopen:

1o. De GROVE en SMALLE TIEND, *de Ar...* genaamd, gaande uit Landerijen, gelegen in ..., onder de Gemeente *Barneveld*.

2o. De GROVE en SMALLE TIEND, *de Horseler*- of *...aarsche Tiend* genaamd, gaande uit Landerijen, gelegen in de Gemeente *Barneveld*.

Grasverkooping.

Op Dingsdag den 20sten Junij 1848, des namiddags ten 4 ure, zal in den ... *de Praust*, onder *Arnhem*, worden verkocht:

12 perceelen best UITERWAARDS-HOOIGRAS, staande in het 2de Blok der Stads Uiterwaarden, nabij *de Praust*.

NEDERLANDSCHE

Rhijn-Spoorweg-Maatschappij.

Het HOOFDBESTUUR berigt, dat de Jaarlijksche Algemeene Vergadering van Deelhebbers dezer Maatschappij, gehouden zal worden te *Amsterdam*, op Dingsdag den 20sten Junij 1848, des middags ten 12 ure, in een der Lokalen, boven het Nieuwe Gebouw, bezijden de Weesperpoort.

Overeenkomstig de bepalingen van het Reglement van Bestuur der Maatschappij worden alle Deelhebbers, hetzij zij uit eigen hoofde of tevens als Gemagtigden optreden, uitgenoodigd om, voorzien van de noodige Bewijzen, zich op 16, 17 of 19 Junij eerstkomende, te willen aanmelden bij den Secretaris, den Heer *J. C. 's JACOB*, ter Secretarie te *Amsterdam*, tusschen 10 en 12 ure, ten einde de Stembevoegdheid en het getal uit te brengen stemmen vooraf zouden kunnen worden onderzocht.

Amsterdam, 6 Junij 1848.

Het Hoofdbestuur der Nederlandsche-Rhijn-Spoorweg-maatschappij.

L. J. ENTHOVEN, *President.*

Ter ordonnantie van hetzelve,

J. C. 's JACOB, *Secretaris.*

Van wege de SOCIETEIT DER VALKENJAGT wordt bekend gemaakt, dat de WEDRENNEN nabij *het Loo* zullen gehouden worden op Dingsdag den 27sten Junij, Donderdag den 29sten Junij en Zaturdag den 1sten Julij aanstaande, aan te vangen des middags ten 12 ure; alsmede dat het Programma voor den Wedloop No. 4 van den eersten dag is vastgesteld als volgt:

No. 4. *Apeldoorn-Stakes*: Een stuk Zilverwerk, door Z. K. H. den Prins van *ORANJE* gegeven, voor Inlandsche Paarden van allen ouderdom, welke sedert 1o. April jl. eerst in entrainement zijn geweest; inleg *f* 20. — Gewigt:

voor Paarden,	3 jaar oud,	53 Ned. ponden.
» »	4 jaar oud,	62 » »
» »	5 jaar oud,	66 » »
» »	6 jaar oud en ouder,	68. » »

Merriën en ruinen 1½ Ned. pond minder; halfbloed Paarden 3½ Ned. pond minder; Paarden, welke reeds geloopen, doch nimmer gewonnen hebben, 2½ Ned. pond minder; dit alles wanneer de Paarden bereden worden door de Eigenaren of hunne Vrienden; bereden door Jockey's, dragen de Paarden 2½ Ned. pond meer. Drie Paarden van verschillende Eigenaren voor dezen Wedloop, of géén Prijs.

Eindelijk wordt kenbaar gemaakt, dat de Wedrennen op Zaturdag den 1sten Julij afgewisseld zullen worden door onderscheidene Volksvermaken, waarvoor menigvuldige Prijzen zijn uitgeloofd.

---

† † † Bij Acte op den 10den Junij 1848 voor den te *Arnhem* gevestigden Notaris Mr. *WILLEM HENDRIK TAAIJ* verleden, is tusschen de Heeren *CORNELIS CAMERMAN*, Particulier, aan welken, bij Acte, den 20sten Mei 1848 voor den Regter in het Kanton *Arnhem* verleden, werd verleend Handligting en werden toegekend de Regten van Meerderjarigen, bepaaldelijk tot het aangaan der na te melden Vennootschap, en *JOHANNES CORNELIS VAN DER SCHOOREN*, Winkelier in Kruidenierswaren, Tabak en Sigaren, beide te *Arnhem* wonende, opgerigt eene VENNOOTSCHAP TOT HET DRIJVEN VAN HANDEL IN KRUIDENIERSWAREN, TABAK EN SIGAREN, met hetgeen daaraan is verbonden. Dezelve is gevestigd te *Arnhem*, onder de Firma van *CAMERMAN EN VAN DER SCHOOREN*, aangevangen met den 24sten Mei 1848 en aangegaan voor eenen onbepaalden tijd, doch zal op den 1sten Januarij van elk jaar, na eene opzage van drie maanden te voren, door elk der Vennooten kunnen worden ontbonden. Geen der Vennooten zal gelden of fondsen mogen op- of ter leen nemen, noch aan anderen ter leen geven, noch onroerende goederen koopen of verkoopen, zonder beider uitdrukkelijke toestemming, waarvan alleen zal kunnen blijken door de onderteekening van beide Vennooten met hunnen eigen naam, onder bijvoeging van dien der Firma.

Bij ontbinding der Vennootschap door opzage zullen beide Vennooten, en bij ontbinding door overlijden zal de overblijvende hunner met de likwidatie zijn belast.

C. CAMERMAN.

J. C. VAN DER SCHOOREN.

---

† † † De ondergeteekende, Curator in het Faillissement van *BERNARDUS SCHMOOR*, Koopman en Winkelier, wonende te *Nijkerk*, brengt ter kennisse van de belanghebbenden, dat de Tweede Vergadering van Schuldeischers in hetzelve Faillissement, hypotheek-, pand- en privilegie hebbende daaronder begrepen, tot verificatie hunner Schuldvorderingen, is bepaald op den elfden Julij 1800 acht en veertig, des voormiddags ten elf ure, in een der Localen van het Paleis van Justitie te *Arnhem*, zullende alsdan tevens worden geraadpleegd, over het accoord, hetwelk de gefailleerde zijnen Crediteuren heeft aangeboden, en welk accoord binnen den bij de wet bepaalde tijd ter griffie der Arrondissements-Regtbank aldaar is gedeponeerd geworden.

Arnhem, 14 Junij 1848.

De Curator voornoemd,

Mr. *P. C. A. C. REIGERSMAN.*

---

† † † De Ondergeteekende neemt de vrijheid zich voortdurend aan te bevelen tot het vervaardigen van alle soorten van

KUNSTVUURWERK.

Zijne buitengewone relatiën doen hem altijd in staat stellen de NIEUWSTE en SMAAKVOLSTE Stukken te leveren tegen de minste prijzen.

G. J. RUYSCH,

Gepriviligeerd Kunstvuurwerk-Fabrijkant, te *Utrecht*.

P. S. Winkeliers genieten behoorlijk rabat.

---

† † † *Waterzucht.* — Iedere soort van Waterzucht kan door de *HOLLOWAY'S PILLEN* genezen worden. Vele vrouwen zijn op zekeren leeftijd aan deze ziekte onderhevig, welke zich het eerst openbaart door zwelling der voeten, beenen en handen, en vervolgens het geheele gestel inneemt, honderden van waterzuchtige lijders (die het even of hunne ziekte als hopeloos beschouwd werd) zijn door het gebruik der *HOLLOWAY'S PILLEN* genezen. Tot voorbeeld diene: De Heer *ROBINSON*, de grootste pachter en veehandelaar te *Wootten* in *Bedforshire* (hetwelk in dien tijd publiek gemaakt is), die, nadat zijn lijfarts verklaard had, dat hij geen drie dagen langer kon leven, zich zelven door de *HOLLOWAY'S PILLEN* genas.

Zijn op *franco-aanvrage*, à contant te bekomen bij den heer *F. ROMEIJN*, *Fz.*, Depôthouder te *Arnhem*; den Heer *J. H. COENEN*, te *Nijmegen*, of aan het Hoofddepôt bij den Heer *F. E. VAN SANTEN KOLFF*, te *Rotterdam*, alsmede te *Londen*, Strand 244 *HOLLOWAY'S* Etablissement.

---

† † † De familie *ROEDER-VOGT*, die zich drie avonden op het Stations-Gebouw met den meesten bijval heeft doen hooren, zal, op algemeen verzoek, nog drie avonden, den 16den, 17den en 18den dezer, VOCAAL-INSTRUMENTAAL SOIRÉE geven.

Aanvang ten 6½ uur.

DILIGENCE-DIENST.

Na aankomst der Diligence van de Algemeene Expeditie-Maatschappij *C. VAN DER HORST*, die van den eersten Spoortrein van *Arnhem* naar *Zutphen* vertrekt, rijdt er bij *G. WEENINK*, in het Logement *de Hollandsche Tuin*, te *Zutphen*, te beginnen met den 15den Junij aanstaande, dagelijks eene Diligence over *Vorden*, *Ruurlo* en *Groenlo* naar *Winterswijk*, aankomende bij *BLEUMERS*, en van daar weder terug des nachts ten twee ure, om de Passagiers gelegenheid te geven, met de Diligence, die op den tweeden Spoortrein naar *Amsterdam* rijdt, verder te vertrekken.

Rijn-Stoomboot-vaart.

KEULSCHE-MAATSCHAPPIJ.

DAGELIJKSCHE DIENST

Van Arnhem direct naar Keulen, Mainz, Mannheim en tusschen gelegene plaatsen.

Vertrek van Arnhem, *des morgens ten 6 ure*, om nog denzelfden avond te *Keulen* aan te komen.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den Ondergeteekende te *Arnhem*, bij de Factorij van den Nederlandschen Rijn-Spoorweg te *Amsterdam*; en door geheel het Rijk, aan de Kantoren van de Algemeene Expeditie-Maatschappij *C. VAN DER HORST*) met welker Diligence-Diensten deze Vaart in onmiddellijk verband staat.

H. BUDDE GJz.

De VREDE, in 1648 te MUNSTER gesloten, herdacht in NEDERLAND in 1848.

Eene Voorlezing. Door *I. A. NIJHOFF.*

Wordt op heden uitgegeven en is te bekomen te *Amsterdam*, bij *VAN CLEEF*; te *Arnhem* bij *NIJHOFF*; te *Zutphen* bij *THIEME*; *WANSLEVEN*, *VAN SOMEREN*; te *Nijmegen* bij *VIEWEG*; te *Tiel* bij *WERMESKERKEN* enz. Prijs 40 Centen.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 16 Junij 1 El 8 Palm 2 Duim. gew. 6 D. gev. 0 D.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.

A°. 1848. ZATURDAG, 17 JUNIJ. N°. 40.

HAAGSCHE BERIGTEN.

BIJBLAD TOT DE ARNHEMSCHE COURANT.

HET ADRES DER SYNODALE COMMISSIE.

Daarin staat dat zij is «vertegenwoordigende de grootste godsdienstige gezindte in Nederland». Is dat waar?

Wij willen niet onderzoeken of het reglement van 1816 niet onregtmatig is in oorsprong: wij willen het aannemen voor den grondslag, waarop thans het hervormde kerkgenootschap ten regte berust.

Bij het reglement evenwel wordt van geen ander hoofdbestuur dan van de *synode* gewaagd; de *synodale commissie* is daarbij onbekend.

De algem. synod. comm. bestaat alleen krachtens eene instructie, in 1844 vastgesteld. Het bestaan geven aan die commissie is dus verandering van het reglement van 1816; verandering in een der hoofdpunten der kerkelijke inrigting; toekenning van magt aan anderen dan de synode zelve; oprigting van een hoofdbestuur, van een de geheele kerk permanent vertegenwoordigend negental, buiten het bestaande hoofdbestuur, buiten de tot dien tijd toe eenige algemeene vertegenwoordiging der kerk. Art. 15 van het regl. van 1816 veroorlooft geene verandering in zijne bepalingen, dan bij besluit der synode, «welke echter vóór en aleer te dier zake een besluit te nemen, daarop de consideratien zal inwinnen der provinciale kerkbesturen.» Maar de instructie, *krachtens* welke de synodale commissie bestaat, is door de synode gearresteerd, *zonder* dat daarop vóóraf de provinciale kerkbesturen zijn gehoord.

Kan de synodale commissie nu geacht worden regtmatig te bestaan? Is het dan waar, als zij zegt, dat *zij* «de grootste gezindte in Nederland *vertegenwoordigt*»?

Het adres der synode is een bewijs hoe de hervormde kerk *dringend* hervorming behoeft. Is er iets meer strijdigs met den geest des tijds, met den trap van ontwikkeling der leden dier kerk meer onevenredigs te denken, dan dat, in eene zaak van dat hoog belang, als in het adres wordt behandeld, de meerderheid van een negental, zonder voorafgaande beraadslaging met de gemeenten, of van de classen, of van de provinciale kerkbesturen, of zelfs met de synode zelve, uit naam van de geheele kerk in Nederland spreken kan?

De hervorming in het kerkelijke zal niet missen die in het staatkundige te volgen.

En wat zegt de Alg. Syn. Com.? Dat door de voorgestelde Grondwet «de geheele inrigting der kerk, die «onder de tegenwoordige Grondwet en «bij *hare tegenwoordige organisatie*, gedurende «meer dan dertig jaren mogt *welvaren en bloeijen*, uit haar verband wordt gerukt.» — *Welvaren en bloeijen*! Zeggen dat leeraren der waarheid? En wel van dertig jaren, die aanvongen met een te naauwernood gestild verzet tegen onwettig opgedrongen *organisatie;* welker laatste tiental de vervolgingen zag van de duizenden, die de *welvarende* kerk verlieten; de afscheiding zag ter oprigting van nieuwe kerken naast die *bloeijende;* de landverhuizing van hervormden zag, om onder vreemden hemel vrijheid van godsdienst te vinden! Wat *welvaart*, wat *bloei*, niet waar? En de toestand dier kerk, die geprangd tusschen Groningen en 's Hage, splijting niet ontgaan kan; die leeft onder eene organisatie, die strekte tot vermindering der vrijheid en des kerkelijken levens der leden; die zich nu vastklemt aan de regering en, haar oorsprong vergetend, *protesteert* tegen de vrijheid van godsdienst; wat sprekend bewijs, niet waar, van *welvaart en bloei!*

Was de commissie zelve wel verzekerd, dat zij de waarachtige vertegenwoordigster der hervormde kerk was? of dat haar adres de meening vertegenwoordigt der hervormden? Immers «de synodale commissie verwacht, dat zoo«dra de Nederlandsche hervormde kerk dezen «stap vernomen zal hebben, dien de commissie «gedaan heeft, vele kerkbesturen en ook leden «van het Hervormde en van andere Protestant«sche kerkgenootschappen zullen worden opge«wekt, om bij het dreigend gevaar, mede hunne «stem tot afwending van *hetzelve* te laten hoo«ren.» — Indien zij de kerk *vertegenwoordigde*, ware dan niet buiten alle redelijk begrip, nog eene oproeping te doen aan de *vertegenwoordigden*, om ook te gaan doen wat zij *door* hunne vertegenwoordiging reeds gedaan hadden? En wie hebben dien stap nagevolgd? welke kerkel. besturen? welke andere *protestansche* gezindten hebben mede *geprotesteerd*, tegen de vrijheid van godsdienst, *tegen het levensbeginsel van de protestansche kerk*?

Neen! in *vrijheid* van godsdienst, in de *vrije keuze* van de leeraars, de afschaffing der collatie, mogen zij gevaar zien, die, naar de tegenwoordige *organisatie*, de regeerders zijn der Hervormde Kerk; maar die vrijheden zullen de *Hervorming* niet schaden; integendeel bevoordeelen door onverschilligheid te verzwakken, meer algemeen leven te wekken, en het licht der waarheid alzoo helderder te doen schijnen.

Binnenlandsche berigten.

's Gravenhage, den 16 Junij.

Z. M. heeft, bij besluit van 12 dezer, goedgevonden en verstaan alle toekenningen van vrije jagt in te trekken en mitsdien ook die, welke nog waren toegelaten, krachtens Zr. Mjs. besluit van 26 Maart 1842, n°. 16. De opperhoutvester is belast met de uitvoering van dat besluit, dat gecontrasigneerd is door den tijdelijken minister van binnenlandsche zaken, den heer *de Kempenaer.*

— Z. M. heeft dezer dagen benoemd tot adjunct-rijks-advocaat in Gelderland, Mr. *J. U. de Kempenaer.*

— Heden middag ten 12 ure, is er in het paleis des konings, in tegenwoordigheid van Z. M., een kabinetsraad gehouden.

— Het bestuur der Vereeniging tot verbetering van den werkenden en dienstbaren stand alhier, heeft bekend gemaakt, dat het Z. M. den koning behaagd heeft, tot voortzetting dezer zoo nuttige inrigting, weder eene aanzienlijke geldelijke bijdrage te verleenen.

— Maandag ll. hebben HH. MM. de koning en koningin den prachtigen Bazar van den heer *Boer*, aan den Scheveningschen weg, met een bezoek vereerd, en den heer *Boer* hunne tevredenheid betuigd over de zorg, die hij aan den dag legt, tot de vestiging van eene inrigting, welke zoo geschikt is, om het bezoek der vreemdelingen in deze stad, te vermeerderen.

— In deze residentie is aangekomen en aan het hôtel *den Ouden Doelen* afgestapt de graaf *de Montalto*, buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van Z. M. den Koning van Sardinië bij de hoven van Nederland en België, komende laatstelijk van Brussel, benevens den markies *Taliacarno*, secretaris van het Sardinische gezantschap.

Heden morgen ten elf ure heeft Z. M. de Koning den graaf *de Montalto* in een plegtig gehoor ontvangen, waarin die graaf zijne geloofsbrieven aan Z. M. heeft overhandigd. Heden middag zal die minister op 's Konings buitenverblijf *Buitenrust*, ten hove dineren.

— Dingsdag avond is te Dordrecht, door het harmoniegezelschap *Euterpe*, aan de woonplaats van den heer *F. X. 't Hooft*, kapitein-luitenant ter zee, ridder, enz., alwaar Z. K. H. Prins *Hendrik*, tijdens zijn verblijf aldaar, intrek genomen had, eene serenade gebragt, gerigt aan den Beschermheer van dat gezelschap, Z. K. H. Prins *Hendrik*, bij gelegenheid van zijn' verjaardag; waarop gemelde heer, in naam van Z. K. H., het gezelschap heeft aangesproken, hetzelve dank zeggende voor de bewezene attentie bij deze gelegenheid, onder belofte, van zulks officieel ter kennisse te brengen; welke aanspraak de heer president van het harmoniegezelschap *Euterpe* kort, doch hartelijk beantwoordde. Het geheel werd besloten door een daverend: *leve Prins Hendrik!* zoo wel door de leden van het gezelschap, als door de talrijk zamengevloeide menigte.

— Z. Exc. de tijdelijke minister van oorlog, de generaal-majoor *Voet*, is bereids zoo verre hersteld, dat men verwacht, dat hij aanstaanden Maandag zijne werkzaamheden aan het departement zal kunnen hervatten.

— De tijdelijke minister van finantiën heeft bekend gemaakt, dat de gewone rente-betaling der $2\frac{1}{2}$ pct. Nationale Schuld, over het halfjaar, verschijnende op den eersten Julij 1848, in die maand en vervolgens zal plaats hebben.

— Z. Exc. de minister van staat, graaf *van der Duyn van Maasdam*, blijft steeds in zorgwekkenden staat verkeeren.

— Men verneemt, dat het getal verzoekschriften, dat bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal is ingekomen, zeer aanzienlijk is. Dat getal zou in de twee laatste dagen ruim 100 hebben bedragen. Alle deze requesten zullen in de aanstaande week, bij de hervatting der zittingen, ter tafel worden gebragt. Er wordt een nog grooter getal petitiën te gemoet gezien.

— Men verzekert dat eenige leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hunne kamers, die zij alhier in huur hadden, tegen October aanstaande, bereids hebben opgezegd, zoodat het schijnt, dat die heeren voornemens zijn voor het lidmaatschap te bedanken, of dat zij meenen, bij de verkiezingen in Julij aanstaande, of bij de later waarschijnlijk te houden regtstreeksche verkiezingen voor de nieuwe Tweede Kamer, niet te zullen worden gekozen.

— Alhier is in het licht verschenen een adres, dat door den heer *J. Kruseman*, oud-directeur-generaal van finantiën in Nederlandsch-Indië, aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal is gerigt over art. 56 van het ontwerp van Grondwet. In een voorwoord geeft de adressant te kennen, dat hij zich gedrongen heeft gevoeld zijne meening omtrent art. 56 van het ontwerp van Grondwet aan de volksvertegenwoordigers open te leggen, en dat dit artikel geen genoegzamen waarborg geeft, dat, gelijk als onder art. 59 van de bestaande konde geschieden en ook geschied is, de overzeesche bezittingen en koloniën en de groote belangen, die Nederland daarbij heeft, niet zullen worden bestuurd naar de zienswijze van één persoon, namelijk den minister van koloniën. Het is eene ongerijmdheid om van één individu afhankelijk te maken, alles en zooveel als met een zoodanig bestuur in verband staat. Hij heeft aangetoond, dat zulks evenwel het geval moet zijn, indien de minister van koloniën, voor zijne handelingen en voor de besluiten des Konings, door hem onderteekend, op dezelfde wijze verantwoordelijk is als de overige hoofden van departementen van algemeen bestuur. Hij is van gevoelen, dat het opperbestuur der overzeesche bezittingen en koloniën moet blijven aan den Koning, en dat de Staten-Generaal daarmede dezelfde bemoeijingen moeten hebben, als in art. 56 van het ontwerp van Grondwet zijn vermeld of bedoeld. Maar hetzelve moet onder den Koning niet worden uitgeoefend door één persoon, maar door een ligchaam, zamengesteld uit mannen, toegerust met de vereischte kennis en ondervinding. In het opgemelde adres aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, heeft hij het vorenstaande uiteen gezet, en eene schets gegeven van hetgeen hij vermeent, dat, ten aanzien van de Overzeesche bezittingen en koloniën van het rijk in andere werelddeelen, in de Grondwet behoort te worden opgenomen. Met dat adres maakt de heer *Kruseman* het publiek bekend, want hij beschouwt de zaak, die hij behandelt, als *eene levens-questie* voor het vaderland. Dat een ieder, die met hem daarvan overtuigd is en zich bevoegd acht daarover zijne denkbeelden openbaar te maken, daarmede niet drale, want de dag is nabij, dat deze groote en gewigtige zaak in 's lands vergadering zal worden behandeld.

— Het dagblad van 's Hertogenbosch waarschuwt den handel, dat er sedert eenige dagen in omloop zijn door zekere compositie afgenomen en ook gesnoeide *tienguldenstukken*, alsmede valsche nieuwe *guldens*, stukken van 25 en 10 *cents*, bestaande uit eene compositie vermengd met tin.

— Als een bewijs van het buitengewoon drukke bezoek, dat aan deze residentie gedurende de beide Pinksterdagen heeft mogen ten deel vallen, kan nog worden gemeld, dat omstreeks 600 personen 's Rijks kabinetten alhier hebben bezocht.

— De *Amsterdamsche Courant* berigt, dat binnen weinige dagen het licht zal zien de eerste aflevering eener pracht-uitgave der verzamelde werken van den grooten *Vondel;* eene uitgave, welke zal kunnen wedijveren met de heerlijke edities, welke de buitenlanders van hunne klassieke schrijvers hebben vervaardigd. Aan deze uitgave is daarenboven een weldadig doel verbonden, want de uitgevers stellen zich voor, acht dagen na de uitgave van iedere aflevering, na aftrek der noodwendige kosten, ter stedelijke thesaurie van Amsterdam te storten het zuivere bedrag der winsten, welke deze onderneming oplevert, vergezeld van eene naauwkeurige rekening en verantwoording, welke steeds ter inzage der inteekenaars zal voorhanden zijn. Het plaatselijk bestuur zal worden uitgenoodigd, van de aldus gestorte gelden gebruik te maken, gelijk het best geoordeeld zal worden, doch niet anders dan om te voorzien in de behoeften der arbeidende klasse.

— Alles voorspelt, dat het *derde Landhuishoudkundig congres* te Groningen talrijk bezocht zal worden. Onderscheidene beroemde namen van beoefenaars en voorstanders van den vaderlandschen landbouw, die daarbij tegenwoordig zullen zijn, worden reeds genoemd. De geheele stad schijnt zich er een feest van te zullen maken en de bevolking alles te willen aanwenden, om het verblijf der bezoekers aldaar zoo aangenaam mogelijk te maken; aan afwisseling zal het niet ontbreken, gelijk uit het *programma* van het congres blijkt. — Burgemeester en wethouderen der stad, — overwegende, dat de bewoners eener stad, die door haren aanzienlijken graanhandel en andere takken van nijverheid aan den bloei van den landbouw in het gewest, waarvan zij de hoofdplaats is, op het naauwst is verbonden, al het

gewigt zullen gevoelen, hetwelk aan de pogingen van het congres moet worden gehecht, als strekkende, om in het algemeen alle bronnen van bestaan te vermeerderen en te verbeteren, en dus gaarne een blijk van hunne belangstelling in de menschlievende pogingen van het congres zullen willen geven, — hebben de ingezetenen uitgenoodigd, om op de drie dagen van die vereeniging, door het uitsteken der vlaggen uit hunne huizen en gebouwen, alsmede van de in de havens liggende schepen, een' gepasten luister aan deze feestelijke bijeenkomst bij te zetten.

De tentoonstelling voor Landbouw en Veeteelt, welke gedurende het congres gehouden zal worden, belooft zeer belangrijk te zullen zijn; vele voorwerpen, waaronder schoone en voortreffelijke paarden, stieren, rammen en ander vee, zeldzame voortbrengselen van land- en tuinbouw, min bekende en door doelmatigheid uitmuntende werktuigen, gereedschappen enz. ten gebruike van den landman, zijn reeds ingezonden en nog worden meerdere verwacht. — Allen, die tot deze tentoonstelling iets wenschen bij te dragen, kunnen nog voorwerpen inzenden; wij noodigen daartoe ieder uit, die in het bezit is van een voorwerp, zeldzaam of merkwaardig genoeg, om ter bezigtiging in die keurige verzameling van landbouw en veeteelt, te worden aangeboden.

Buitenlandsche berigten.

Turkye. — De gebeurtenissen in Europa, zegt het *Keulsche Dagblad*, doen ons bijna die van andere werelddeelen over het hoofd zien. Egypte biedt onder anderen een belangrijk schouwspel aan. De grijze *Mehemed-Ali* is kindsch geworden en is dood voor de wereld. *Ibrahim* heeft zich op zijn troon geplaatst, en versterkt zijn leger, om zich onafhankelijk van Turkye te verklaren. *Ibrahim*, even sluw als zijn vader, wendt voor, dat hij zich wapent om eenige stammen in toom te houden. De afgetreden vorst heeft veel goed en veel kwaad in Egypte gedaan; hij heeft den landbouw wel verbeterd, doch niet ten behoeve van de bewoners, maar voor zich zelven, want hij was meer koopman dan bestuurder; hij heeft zijn land ontvolkt door zijne wreedheid en overdreven eigenbelang. In vroegeren tijd telde Egypte meer dan 7 millioen menschen; ten tijde van *Napoleon*, en toen *Mehemed Ali* aan het bestuur kwam, 5 millioen, en thans nauwelijks 2 millioenen bedelaars. Zie daar een sprekend bewijs van de overheersching van een dwingeland gelijk *Mehemed-Ali*. Hij heeft Egypte voor de Europeërs geopend, arsenalen en fabrieken ingevoerd; hoogescholen op de Europesche wijze gevestigd, de verlichting begunstigd, een gedisciplineerd leger gevormd en eene vloot doen bouwen; gas, stoom, telegrafen en boekdrukkerijen ingevoerd; doch terwijl hij zich voor Europa groot vertoonde, onderdrukte hij de bewoners. Hij was de zoon van een Turkschen politie-sergeant en op zijn 29 jaar nog kramer in tabak. Als veldheer werd hij beroemd: in Arabiën heeft hij geheele stammen uitgeroeid, Syrië onderworpen en den sultan zelfs bedreigd. Hij wordt groot genoemd, maar gelijk men een dwingeland groot noemt.

Het Noorden. — Van het oorlogstooneel is er weinig nieuws. Na de laatste gevechten schijnt men weder tot rust gekomen te zijn. Apenrade is, volgens schrijven uit Flensburg, van den 10, noch door duitsche noch door deensche militairen bezet; slechts eenige kanonneerbooten bezetten de haven. Men had beloofd de stad niet te zullen bombarderen. Ook zouden de gevlugten kunnen terugkeeren zonder dat hun leed zou geschieden. Of Hadersleben, dat de Denen bij het aanrukken der Duitschers in allerijl verlieten, wederom door hen was bezet geworden, wist men niet. Er kwamen zeer weinige berigten uit het Noorden aan, daar de post nog niet geregeld ging.

— Uit Stokholm wordt van den 6 geschreven, dat Z. M. de koning den vorigen dag, vergezeld van den kroonprins, naar Malmö was vertrokken. Werkelijk is Z. M. aldaar den eigen dag aangekomen, alwaar ook dien dag de koning van Denemarken verwacht werd. Dit zamentreffen der beide vorsten was in de gegevene omstandigheden natuurlijk niet zonder doel, en stond waarschijnlijk met de Sleeswijk-Holsteinsche aangelegenheden in verband. Er waren te Malmö 11 bataljons aangekomen. Te Stokholm werden de uitrustingen te land en te water met kracht voortgezet.

Duitschland. — Twee vrijzinnige medeleden van het parlement te Frankfort hebben het voorstel gedaan, de vergadering naar Weenen te verleggen, ten einde daardoor aan de oostenrijksche regering de noodige kracht te verleenen, zich tegen de separatistische plannen der Czechische partij in Bohemen en elders te verzetten. Dit voorstel, dat, naar het schijnt, in nadere overweging zal genomen worden, wordt echter vrij algemeen als onuitvoerlijk beschouwd. — Eene som van 6 millioen voor de vloot is aangenomen.

Oostenrijk. — Blijkens eene officiële aanschrijving aan het hongaarsche ministerie, heeft de koning besloten den hongaarschen landdag in persoon, den 2 Julij, te komen openen, en alsdan twee maanden in Offen-Pesth te blijven resideren.

Italë. — Volgens berigten uit Lombardye zijn 561,002 stemmen gunstig voor de onverwijlde ineensmelting van Lombardye in Piemont. en 681 stemmen voor de verdaging dier questie. De Oostenrijkers hebben eenige krijgsmagt bij Belluno zaamgetrokken.

— De *Wiener Zeitung* van den 9 deelt het volgende schrijven van den paus aan Z. M. den keizer mede:

«Het was steeds een gebruik bij den H. Stoel, te midden van den oorlog, welke den christelijken grond met bloed bedekt, woorden van vrede te spreken, en terwijl wij reeds in onze allocutie van den 29 Mei te kennen gaven, dat het in strijd was met ons vaderlijk gemoed, den oorlog te verklaren, hebben wij uitdrukkelijk onzen hartelijksten wensch uitgedrukt, om iets tot den vrede bij te dragen. Het zal alzoo Uwer Maj. voorzeker niet ongevallig zijn, wanneer wij ons tot hare vroomheid en gemoedelijkheid wenden, en Hoogstdenzelven met vaderlijke genegenheid vermanen, af te zien van een' krijg, welke, zonder de gemoederen der Lombarden en Venetianen weder voor het keizerrijk te kunnen veroveren, eene lange reeks van rampen ten gevolge moet hebben, die Hoogstd. voorzeker evenzeer verafschuwt als laakt. Ook zal het aan de edelmoedige duitsche natie niet ongevallig zijn, wanneer wij haar uitnoodigen allen haat ter zijde te stellen, en door nuttige en vriendnabuurlijke betrekkingen eene heerschappij te vestigen, welke verre weg edeler en gelukkiger zijn zal dan wanneer zij krachtens het zwaard gevestigd zou zijn. Wij vertrouwen, dat de natie zelve, welke te regt trots op hare nationaliteit is, hare eer niet in bloedige aanslagen tegen de italiaansche natie, maar veeleer daarin stellen zal, om haar edelmoedig als zuster te erkennen, daar beide als dochters voor ons vaderlijk hart dierbaar zijn, en binnen hare natuurlijke grenzen terug te keeren, om in eervolle betrekkingen onder den zegen des Heeren naast elkander te wonen. Wij smeeken intusschen den verspreider van alle verlichting en den oorsprong van al het goede, aan Uwe Majesteit vrome raadsbesluiten in te geven, terwijl wij uit het diepste van ons gemoed aan uwe Majesteit, H. M. de keizerin en de keizerlijke familie den apostolischen zegen schenken.»

— Uit Triëst wordt van den 8 geschreven, dat, ingevolge overeenkomst met den bevelhebber der vereenigde italiaansche vloot, den 6, de voor de Levant bestemde stoomboot zou vertrekken, hetgeen echter op het onverwachts en onder een nietig voorwendsel, door genoemden bevelhebber werd geweigerd, onder bijvoeging, dat hij nog den eigen nacht te Triëst, in het gezelschap van den kapitein, een glas bier dacht te drinken. Tegen 11 ure 's avonds naderde ook werkelijk het vijandelijk smaldeel de haven en loste drie kanonschoten, zonder echter eenige schade aan te rigten. De batterijen rigtten toen op de vijandelijke schepen een zoo goed onderhouden vuur, dat zij genoodzaakt waren zich buiten het bereik daarvan te stellen, niet zonder belangrijke schade geleden te hebben. Den 8 lag de vijandelijke vloot op een' afstand van twee kanonschoten der uiterste batterij voor anker.

— De dagbladen uit Turyn, van den 9, melden, dat Peschiera door het piemontesche leger weder in staat van verdediging zal worden gebragt en van alle soort van krijgsmaterieel voorzien. De beide sterkten van Palmanova en Osopo bleven den Oostenrijkers krachtigen wederstand bieden.

Frankrijk. — Alles, zegt een dagblad, en waarlijk niet ten onregte, schijn in Frankrijk van den indruk van den dag, dikwijls van het oogenblik, af te hangen. Zaturdag scheen de nationale vergadering voornemens het uitvoerend bewind omver te werpen. Door Maandag de geheime uitgaven te verleenen, heeft zij dat bewind gehandhaafd. Maandag scheen de vergadering door toejuiching zich vóór de verbanning van prins *Lodewijk Bonaparte* te verklaren, en Dingsdag heeft die zaak een' geheel anderen uitslag gehad. De vergadering heeft namelijk, met groote meerderheid van stemmen, het voorstel van het bewind verworpen, en tot de toelating van den prins als vertegenwoordiger besloten.

De daarover gevoerde beraadslaging is zeer levendig geweest. De heer *Louis Blanc*, onder anderen, heeft zeer voor de toelating geijverd. Wel moest hij schande en vloek uitroepen over ieder, die de republiek ten gevolge van persoonlijke heerschzucht zou willen in gevaar brengen, maar voor de waardigheid der republiek moest men niet toonen daarvoor bevreesd te zijn. Men moest geen te groot' gewigt hechten aan eene schijnbare, welligt door geld veroorzaakte gisting der gemoederen, noch de pretendenten door hunne verwijdering belangrijker maken. Het keizerrijk was niet meer mogelijk; kon het bestaan, het zou door den stichter gehandhaafd zijn. — Het lid van het bewind, de heer *Ledru-Rollin*, heeft voor de verbanning gesproken. Hij wees op de noodzakelijkheid daarvan, en hoe men, in naam van *Lodewijk Bonaparte*, op straat gevochten heeft. Het gold hier eene wet van noodzakelijkheid, doch welke slechts tijdelijk zou wezen. Ten slotte is het opgemelde besluit gevallen.

Er is door den minister van finantien een ontwerp aangeboden, dat in veler oog eene nieuwe inbreuk op het eigendomsregt daarstelt. Het ontwerp houdt namelijk in, het monopolie der assurantien aan den Staat op te dragen.

Men is, na den uitslag der stemming nopens *Lodewijk Napoleon*, thans zeer verlangend te weten, welke houding het uitvoerend bewind zal aannemen, dat reeds bevel had gegeven, den prins overal waar men hem in Frankrijk mogt vinden in hechtenis te nemen. Er zijn sommigen, die beweren, dat het bewind af zal moeten treden. — Intusschen is de rust nog verre van hersteld, en blijft er een geest van woeling en onzekerheid heerschen. Er hebben weder zamenscholingen plaats gehad. Het schijnt echter, dat de zoogenaamde geest van reactie thans op den achtergrond gesteld is, en de strijd tusschen de republikeinen en de Bonapartisten zal gevoerd worden. De Bonapartische partij bestaat, men kan het niet ontkennen, welligt ondanks den prins, en wordt, behalve door de blinde ijveraars voor den keizer, door allen gevormd, die door de republiek geruïneerd zijn, of wier verwachting niet bevredigd is geworden. Hun getal is natuurlijk groot.

— Men verzekert, dat de voorzitter der commissie voor het broederlijk banket in hechtenis is genomen, en dat gelijke bevelen voor de andere leden der commissie zouden gegeven zijn. De gestorte sommen zouden in beslag genomen zijn.

— In het begin der zitting van de nationale vergadering van Woensdag, 14 Junij, zeide men, dat de uitvoerende commissie en het ministerie in massa hun ontslag genomen hadden. Deze tijding liep ook op de beurs en verder overal rond. Te midden echter van de beraadslaging over het wetsontwerp wegens de onbevoegdheid, zijn de uitvoerende commissie en het ministerie in de vergadering gekomen. Dit gerucht heeft zich nog niet nader bevestigd; het schijnt, dat het bewind door de leden der vergadering van het voornemen om af te treden is teruggekomen.

De *Patrie* verzekert, dat de heer *Ledru-Rollin*, ten gevolge van de in de vergadering geleden nederlaag, zijn ontslag als minister werkelijk reeds had gegeven.

De heeren *Thiers*, *Odillon Barrot*, *Duvergier de Hauranne*, *Berryer* en bijna alle overige afgevaardigden, alsmede al de leden van de hevige republikeinen, hebben voor de toelating van prins *Lodewijk Napoleon* gestemd.

De heer *Laity*, ex-luitenant der artillerie, en veroordeeld bij de botsing te Boulogne, is in hechtenis genomen. Men zegt, dat men in zijne woning wapenen en zeer belangrijke papieren ontdekt heeft. Hij is in de conciergerie opgesloten.

Nopens de op den 13 voorgevallen gebeurtenissen tijdens de zitting der nationale vergadering, verneemt men nog eenige nadere bijzonderheden. Een aantal nieuwsgierigen droegen op hun hoed of hunne pet een klein plaatje, voorstellende een arend. Een paar pogingen, om barrikades op te rigten, hebben in de straat Mont Thabor plaats gehad; charges in den stormpas, door een regement infanterie uitgevoerd, hebben daarvan de voltooijing belet. De post, welke zich aan het ministerie van finantiën bevond, was gedwongen tot in het hôtel terug te trekken; zijnde het hôtel zelfs op het punt geweest van ingenomen te worden. Een Parijsche wacht, *Savary* geheeten, werd door eene bende, met messen en pistolen gewapend, aangevallen en is slechts met moeite uit hare handen gerukt kunnen worden. Men heeft talrijke arrestatiën bewerkstelligd; de meeste personen, die men gevangen genomen heeft, waren met dolken en pistolen gewapend, de nacht is echter rustig voorbij gegaan; en de toelating van *Lodewijk Napoleon* heeft algemeen eenen gunstigen indruk veroorzaakt.

De fondsen waren ter beurze zeer vast, doch met weinig affaire; Napelsche waren iets lager, doch Pausselijke een weinig hooger.

Fransche 3 p.Ct. 46,50, dito 5 p.Ct. 69; Spaansche Binnenl. 3 p.Ct. $17^{3}/_{4}$ contant.

Belgie. — De verkiezingen in Belgie hebben allerwege met de meeste kalmte plaats gehad. Twee algemeene uitkomsten zijn uit de gedane keuzen op te maken, ten eerste, dat het beginsel van het grondwettig koningschap in gansch het land heeft bovengedreven, en dat de kiezers zich krachtig tegen elke verandering van de staatsregeling van 1830 verklaard hebben. Eene zeer flaauwe minderheid ten voordeele eener republiek toont, hoe weinig deelneming voor dien regeringsvorm in België bestaat. Ten andere zijn verscheiden leden der zoogenaamde geestelijke partij niet herkozen; onpartijdigen beschouwen dit als eenen misslag, daar dit niet de verbroedering tusschen de liberalen en katholijken kan bevorderen, die al meer en meer begon te bestaan en hoog noodig is. Onder anderen is de heer *Malou* niet ingekozen.

— Het publiek te Brussel heeft mad. *Rachel* dezer dagen op gelijke koele wijze als dat te Amsterdam ontvangen, daar men nevens de groote tooneelspeelster de wat minder egoïstische vrouw verlangd had.

Groot-Brittannie. — De *Times* behelst weder een belangrijk vertoog over de deensche aangelegenheden. Hetzelve vangt aan met de pogingen te herinneren, welke lord *Palmerston* heeft aangevoerd, om den vrede te bevorderen. «Op een oogenblik scheen het alsof die tot een wapenstilstand zouden leiden; doch opgevolgde gebeurtenissen hebben die hoop verijdeld en de pogingen, welke Engeland heeft aangewend, om de voortzetting van den oorlog te verhinderen, zullen, zoo wij vreezen (zegt de *Times*), blijken zonder gevolg te zijn gebleven.»

De teruggaande beweging van generaal *Wrangel*, den 24 Mei, was een gevolg van de stellige verklaringen van Rusland en Zweden; en dus vóór dat de pogingen van Engeland in Kopenhagen bekend konden zijn. Het deensche kabinet had nu de voldoende verzekering, dat zijne zaak door Scandinavië en Rusland niet zou worden verlaten. «Het gevolg hiervan was, dat de grondslag van de bemiddeling, welke te Londen was aangenomen, en sedert te Berlijn en Frankfort werd bewilligd, te Kopenhagen is verworpen, ongetwijfeld met volle kennis en toestemming van de andere noordsche mogendheden. Aan de andere zijde zijn de deensche voorwaarden tot een wapenstilstand door Pruissen niet aangenomen. De grootvorst *Konstantijn* van Rusland en een zweedsch prins zijn bij het deensche hof aangekomen, en met de meeste geestdrift ontvangen. Een zweedsch leger van ten minste 16,000 man is in Scania vereenigd, en de toebereidselen tot eenen veldtogt worden ijverig voortgezet. De russische vloot is N. Z. W. zeilende in de Baltische zee gezien; en het deensche leger, dat eene landing van het eiland Alsen af gedaan heeft, heeft twee roemrijke gevechten geleverd, en deszelfs grond in het betwiste grondgebied van het hertogdom Sleeswijk tegen de duitsche magt behouden. Apenrade en Hadersleben zijn weder door de deensche troepen bezet, en het verdient opmerking, dat van de laatste stad, welke de zetel van eene duitsche volkplanting in Noord-Sleeswijk is afgeschilderd, een adres is ontvangen, dat met vele handteekeningen is voorzien, en waarin de beweerde eer van eene toelating in den Duitschen Bond volstrekt afgeslagen wordt.»

Het blad kan het onder deze omstandigheden geenszins bevreemden, dat de Denen lord *Palmerstons* voorslagen verworpen hebben; trouwens zij waren voor hen het zwaarst! De hoofdzaak, zegt het blad, ligt echter in geen diplomatisch geschil, maar daarin, dat de Denen niet gezind zijn om zich aan de onregtvaardigheid van een Duitschen inval in Sleeswijk te onderwerpen, en dat het kopenhagensche hof zeer wel gevoelt, dat, ondanks al de verliezen, die het geleden heeft, Denemarkens lot veel meer benijdenswaardig dan dat van Duitschland is. In Denemarken heeft men een eensgezind, getrouw volk; in Duitschland eenen staat van woeste opgewondenheid en verwarring, en zelfs de krijgsmagt van den Bond is niet zoodanig, als men zich wel voorstelt. Duitschland is verdeeld en onzeker welke zijde te kiezen voor een bondgenootschap. Het blad herhaalt zijn vroeger geuit gevoelen, dat Duitschland onregtvaardig en onstaatkundig heeft gehandeld met in Sleeswijk te vallen, en zelfs Jutland niet te ontzien. «Want, ofschoon men eerst op de getalsterkte acht gaf, die ten nadeele van Denemarken uitviel, zoo sloeg de schaal toch ten laatste ten nadeele van Duitschland over, toen men den tegenwoordigen staat van Europa en de bondgenooten van Denemarken naging; zoodat de invallende partij wel zoo veel belang als de verdedigende bij den vrede heeft.»

De *Times* meent, dat de duitsche staatslieden de hoop wel moeten verloren hebben, om den oorlog door kracht van wapenen te beteugelen; zij zullen dezen niet kunnen eindigen, maar eenen nieuwen krijg moeten beginnen van veel grooter gewigt, een krijg tegen Rusland; dat land, dat al zijne strijdkrachten bijeengehouden heeft, kan den handschoen opvatten wanneer het zulks goeddunkt. Duitschland heeft zich in een gevaarlijk dilemma geplaatst; het kan zijne benden niet goedschiks uit Sleeswijk terugroepen, en het kan staatkundig den oorlog niet voortzetten.

De *Times* gelooft niet, dat de keizer van Rusland zijn talrijk leger, bestaande uit 230,000 van de keurigste benden van geheel Europa, aan de Niemen en in Polen verzameld heeft, om een plotselingen inval in Duitschland te doen, Posen en Gallicie te veroveren, of de vorstendommen aan den Donau te bemagtigen. Integendeel heeft men reden den verzoenenden en gematigden geest van het kabinet van St. Petersburg te prijzen, dat tot dus verre den geest van omwenteling, waarvan al zijne nabuuren zoo ruimschoots gebruik hebben gemaakt, allezins geëerbiedigd heeft. Waarschijnlijk wacht de keizer van Rusland den nog zoo onzekeren loop van zaken af, met het vurigste verlangen, om alle tusschenkomst te vermijden, doch er kan wel geen bedenkelijker stap door Duitschland gedaan worden, dan om aanleiding tot een *casus belli* van Ruslands zijde te geven, op een oogenblik, dat alles moest aangewend worden, om den vrede te behouden. In de tegenwoordige omstandigheden de kansen van een oorlog met Rusland te beloopen, is eene daad van dolzinnigheid van Duitschland's zijde. Regeling van zaken, geldmiddelen, crediet, alles mist Duitschland thans, en heeft Rusland in de hoogste mate; en bovendien voert een oorlog met Rusland Duitschland in een bond met de fransche omwentelaars. Die gifbeker zal de heer *Arago* nu nogmaals aan Pruissen voorhouden; *de Times* waarschuwt, aan die pogingen geen gehoor te geven, doch meent, dat, ten goede of ten kwade, Pruissen eerlang partij zal moeten kiezen, die beslissen zal, of het uit den gevaarvollen stand kan geraken, waarin het ten aanzien van het overige Europa staat.»

Te 's Gravenhage, bij GEBROEDERS BELINFANTE.